

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

EFFEKTRAPPORT

ANTAGEN VID SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS STYRELSEMÖTE
15 SEPTEMBER 2018

Organisationsnummer: 812000–2202

VAD VILL ER ORGANISATION UPPNÅ?

Kärnvapen är det största omedelbara hotet mot mänsklighetens hälsa och överlevnad. Det slog WHO fast redan 1983. Med över 14 465 kärnvapen i världen lever vi ännu idag under kärnvapenhotet. Efter att kärnvapnen användes mot de japanska städerna Hiroshima och Nagasaki 1945 har vi inte bara fått erfara vapnens drastiska, akuta effekter, utan även långsiktiga skador på människor i form av cancersjukdomar och genetiska skador; ett lidande som sträcker sig över generationsgränserna. Än idag vårdas tusentals människor på rödakorssjukhusen i Hiroshima och Nagasaki för sviterna efter bomben. Användning av kärnvapen skulle vara förödande för de enskilda människorna, våra samhällen och vår planet.

Svenska Läkare mot Kärnvapens långsiktiga mål är att förhindra att kärnvapen någonsin används mot människor igen. Därför arbetar vi för en total avrustning av kärnvapen. Genom att informera om de medicinska konsekvenserna av kärnvapen vill vi påverka beslutsfattare och upplysa allmänhet om de faror som kärnvapnen utgör.

På kortare sikt (3–5 år) är vårt mål att alla stater, inte bara kärnvapenstaterna, ska se sitt ansvar att verka för kraftfull och hållbar nedrustning av världens kärnvapenarsenaler samt att verka för att spridningen av dessa massförstörelsevapen stoppas. Genom att 122 stater den 7 juli 2017 på FN:s högkvarter i New York antog ett globalt bindande avtal som förbjuder kärnvapen, ökar pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta, även då inte dessa deltog. Vi tror att detta är avgörande eftersom kärnvapenstaterna inte lever upp till sitt nedrustningsansvar. Sverige är en viktig aktör bland de kärnvapenfria staterna och vi anser att Sverige med sin långa tradition av freds- och nedrustningsarbete kraftfullt skulle kunna verka för en kärnvapenfri värld genom att signera och ratificera detta historiska avtal.

KONTROLLFRÅGA: OM NÅGON SOM INTE KÄNDE TILL
ORGANISATIONEN LÄSTE DETTA SKULLE DEN FÖRSTÅ VAD NI VILL
ÅSTADKOMMA?

I VILKET ORGANISATORISKT SAMMANHANG VERKAR ER ORGANISATION?

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den största organisationen i Sverige som fokuserar på kärnvapenfrågan. Detta har gett oss en unik roll som informations- och kunskapsbank, och vi har genom vårt långvariga och professionella arbetssätt genom åren en hög trovärdighet hos såväl beslutsfattare som i civilsamhället.

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den svenska föreningen i paraplyorganisationen IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War). De nationella föreningarna är helt fristående från den internationella i så måtto att vi själva bestämmer över våra prioriteringar, fokusområden, arbetssätt och har egna organisationsstrukturer. Den enda ekonomiska länken är att vi betalar en årlig medlemsavgift till IPPNW om 4 USD per betalande medlem. Olika nationella föreningar har olika fokus. I Sverige arbetar vi enbart med kärnvapenfrågan. Vartannat år samlas hela

IPPNW i en internationell kongress där styrelse och presidenter för den internationella föreningen röstas fram och centrala frågor inom IPPNW diskuteras i panelföreläsningar och workshops.

Vi samarbetar i arbetet för en kärnvapenfri värld i flera olika samarbetsgrupper. I nuläget och den närmaste tiden framöver är vi främst engagerade i ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) internationellt och Nätverket för kärnvapenedrustning nationellt.

ICAN är en global kampanj för kärnvapens avskaffande som samlar gräsrotsorganisationer från hela världen med olika inriktningar. Det gemensamma målet är att få till stånd ett avtal som förbjuder kärnvapen och som leder till att de elimineras. I maj 2018 var fler än 400 organisationer i över 100 länder registrerade som partners till ICAN. Att vara partnerorganisation till ICAN innebär inga förpliktelser mer än att vårt huvudbudskap då vi verkar inom ramen för ICAN ska bestå i att kärnvapen måste förbjudas och elimineras. IPPNW lanserade ICAN 2007 och vi har därför en central roll i kampanjen och sitter i ICAN:s internationella styrgrupp.

2017 tilldelades ICAN Nobels Fredspris för ” ... for its work to draw attention to the catastrophic humanitarian consequences of any use of nuclear weapons and for its ground-breaking efforts to achieve a treaty-based prohibition of such weapons.” Svenska Läkare mot Kärnvapen som sitter i ICAN:s internationella styrelse sedan 2012 deltog under prisceremonin och efterföljande evenemang. En replika av nobelprismedaljen samt nobelprisdiplomet innehåller av Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Nätverket för kärnvapenedrustning samlar ca 15 fredsorganisationer i Sverige och arrangerar tillsammans seminarier, möten och sprider information och kunskap om kärnvapenfrågan. Läkare mot Kärnvapen är den mest aktiva organisationen i nätverket och har innehaft ordföranderollen i många år. Organisationerna i nätverket har alla olika arbetssätt och fokusfrågor medan vi i nätverket endast arbetar med kärnvapenfrågan. Det kostar inget att vara medlem i nätverket och det innebär heller inga övriga förpliktelser eller att vi sympatiserar med andra förenings arbetssätt eller övriga frågor.

KONTROLLFRÅGA: FÖRSTÅR NÅGON SOM INTE KÄNNER TILL ER HUR NI SAMVERKAR MED ANDRA ORGANISATIONER I ERT ÄNDAMÅLSARBETE OCH HUR DET PÅVERKAR ERA VAL AV MÅL OCH ARBETSSÄTT?

VILKA STRATEGIER HAR NI FÖR ATT UPPNÅ ERA MÅL?

Vi arbetar på olika nivåer, både med informationsarbete, direktpåverkan och lobbyarbete. Nedan följer några exempel på strategier och verktyg vi använder och varför.

Informationsarbete

Tidskriften *Läkare mot Kärnvapen* ges ut fyra gånger om året och har en upplaga på ca 3 600 exemplar. Den skickas till föreningens medlemmar, politiker, journalister, medicinska bibliotek, fredsföreningar samt andra centrala personer i Sverige och internationellt som arbetar med kärnvapenfrågorna. Det är den enda svenska tidskriften som enbart handlar om kärnvapen och är en av våra viktigaste informations-spridande kanaler.

Lär om Kärnvapen är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen och Norska Läkare mot Kärnvapen. Materialet är främst riktat mot skolor och är uppdelat i ämnen såsom geografi, politik,

miljö/klimat och uppdateras med viss regelbundenhet. Materialet är översatt till engelska, norska och det finns även en sammanfattning på ryska. Vi tror att opinion byggs med kunskap och därför tycker vi att det är viktigt att detta material hålls uppdaterat.

Vi närvarar vid så gott som alla betydande internationella möten och konferenser såväl nationellt som internationellt vilket bidrar till såväl konkret lobbyingarbete men även kompetensutveckling. Vi försöker alltid att blanda föreningens delegationer med erfarna och icke-erfarna medlemmar/personal så att vi kan lära av varandra och bygga kompetens i organisationen. Vi deltar med andra ord aktivt i det internationella lobbyingarbetet för att nå vårt mål – en kärnvapenfri värld.

Direkt påverkansarbete

Vi har kontinuerlig kontakt med och bevakar riksdagen. 2011 var vi med och startade Riksdagens nätverk mot kärnvapen. Nätverket har haft varierad aktivitetsgrad under åren med upp till flera möten varje termin till mer informationsdelning via mail. Vi är de som koordinerar nätverket, kallar till möten och ser till att nätverket träffar relevanta personer från Utrikesdepartementet, svenska och internationella experter etc. Detta har lett till ökat intresse i riksdagen vilket vi ser på fler motioner, interpellationer och frågor ställda till statsråd. Detta arbete ämnar vi fortsätta med.

Vi har även kontinuerliga möten med Utrikesdepartementets Nedrustning- och Ickespridningsenhet, Sveriges nedrustningsambassadör och även har haft flertalet möten med utrikesministern där vi kan delge vår syn på prioriteringar i nedrustningen samt forskning om de humanitära effekterna av kärnvapen. Dessa möten brukar särskilt anordnas inför, under och efter stora internationella möten. Vi för även dialog med Utrikesdepartementets avdelning för Folkrätt, mänskliga rättigheter och traktaträtt samt Försvarsdepartementet och har haft möte med försvarsministern under 2017.

KONTROLLFRÅGA: SKULLE NÅGON SOM INTE HADE KUNSKAPER OM HUR NI ARBETAR FÖRSTÅ HUR ERA ARBETSSÄTT LOGISKT HÄNGER IHOP MED DET NI VILL UPPNÅ?

VILKEN KAPACITET OCH VILKET KUNNANDE HAR NI FÖR ATT UPPNÅ ERT MÅL?

Våra främsta resurser är våra medlemmar. Majoriteten av organisationens arbete utförs idag och har utförts genom åren av medlemmarna. En stor del av de aktiva medlemmarna har varit aktiva sedan början på 80-talet och besitter därmed stor kompetens, erfarenhet och har många kontakter för att verka för våra mål. En grupp nyanslutna medlemmar ger ett gott tillskott av energi och nya idéer, flera har mångårig organisationserfarenhet från andra organisationer eller frågor. Vår medlemskår är trogen, generös och pålitlig, det ger vårt arbete stor trovärdighet och kontinuitet.

Som stöd till medlemmarnas arbete finns ett kansli med anställd personal som hanterar det löpande arbetet, uppföljning etc., som är nödvändigt för att organisationen ska fungera i ett långsiktigt perspektiv men även på daglig basis. En betydande del av verksamheten utförs även av anställd personal på kansliet.

Tack vare regelbundna och generösa ekonomiska bidrag från medlemmar och stödpersoner samt ansvarsfull förvaltning av föreningens resurser har föreningen idag en god och välskött ekonomi. Detta ger oss frihet att genomföra de projekt vi önskar och kapacitet att slutföra de projekt vi startar.

Internationellt har organisationen högt anseende och har varit aktiv i de flesta större viktiga händelser sedan starten 1981, bland annat WHO:s uttalande om kärnvapenhotet mot mänskligheten 1983, Nobels fredspris 1985, ICJ:s yttrande 1996, "Model Nuclear Weapons Convention" på 00-talet, att lansera kampanjen ICAN från 2007 till dags dato, att ha förhandlat fram ett avtal som förbjuder kärnvapen 7 juli 2017 och Nobels fredspris ånyo 2017.

KONTROLLFRÅGA: GÖR BESKRIVNINGEN SÅ ATT EN UTOMSTÄENDE LÄSARE KAN FÖRSTÅ HUR ERA RESURSER MATCHAR ERA MÅL OCH STRATEGIER OCH GER DEN EN TROVÄRDIG BILD AV FÖR ER FÖRMÅGA ATT UPPNÅ ERA MÅL I FRAMTIDEN?

HUR VET NI OM ER ORGANISATION GÖR FRAMSTEG?

En kärnvapenfri värld har legat högt på det internationella samfundets agenda alltsedan de amerikanska kärnvapnen ödelade Hiroshima och Nagasaki 1945. Trots detta finns det ca 14 465 kärnvapen i världen idag och det finns fler kärnvapenstater än någonsin. Vårt mål är ett totalt avskaffande av kärnvapen eftersom vi anser att så länge kärnvapnen finns kvar finns hotet om kärnvapenkrig kvar. En gradvis sänkning av antalet kärnvapen är inget tillfredsställande mått på framsteg. Endast då antalet kärnvapen är 0 kan vi tala om framsteg i egentlig mening. Därför måste vi identifiera delmål för vår verksamhet:

- Svensk nedrustningspolitik – signera och ratificera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
- Svensk kärnvapendiskurs – större intresse och mer fokus på konkret nedrustning än säkerhetspolitiska aspekter och NATO-fokus.
- Medlemsutveckling – positiv medlemskurva, ökat intresse av engagemang.
- Ökad mediebevakning av både kärnvapenfrågan och föreningen.
- Ökat intresse och aktivitet i riksdagen.

KONTROLLFRÅGA: KAN EN PERSON SOM INTE KÄNNER TILL ER ORGANISATION KLART OCH ENTYDIGT FÖRSTÅ HUR NI ARBETAR FÖR ATT FÖLJA UPP ERA KORT- OCH LÅNGSIKTIGA MÅL

VAD HAR NI ÅSTADKOMMIT SÅ HÄR LÅNGT?

År 1985 mottog vi tillsammans med vår internationella organisation IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) Nobels fredspris med motiveringen att vi gjort "considerable service to mankind by spreading authoritative information and in creating an awareness of the catastrophic consequences of atomic warfare". Sedan föreningen grundades 1981 har vi varit med om många framgångar både nationellt och internationellt tillsammans med internationella läkarrörelsen mot kärnvapen.

2017 mottog vi en andra gång Nobels fredspris, denna gång tillsammans med ICAN. Motiveringen från Norska nobelkommittén var " ... for its work to draw attention to the catastrophic humanitarian consequences of any use of nuclear weapons and for its ground-breaking efforts to achieve a treaty-based prohibition of such weapons." Vi sitter i den internationella styrelsen för ICAN.

WHO skrev 1983 att "...nuclear weapons constitute the greatest immediate threat to the health and survival of mankind". Svenska Läkare mot Kärnvapen arbetade sedan för att rapporten spreds globalt och översattes till flera språk vilket medförde att WHO:s ställningstagande gjorde det avtryck som det gjorde. Sedan såg vi till att WHO lade fram frågan om kärnvapnens laglighet i Internationella domstolen (ICJ) vilket sedan skedde 1996 och har haft en enorm betydelse för arbetet med att påverka kärnvapenstaterna att nedrusta kärnvapen.

Vi var i slutet av 90-talet med och tog fram en modell för hur en kärnvapenkonvention skulle kunna se ut. Denna modell har varit ett effektivt sätt att slå hål på myten om det omöjliga i nedrustning. Modellen omarbetades och omlanserades 2007 och är numera ett FN-dokument.

År 2007 lanserade vi tillsammans med vår internationella organisation IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) den globala kampanjen ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). Det är nu den ledande gräsrotsrörelsen i arbetet för kärnvapnens avskaffande och har flera gånger tilldelats rollen som koordinatörer för civilsamhället vid stora internationella statkonferenser om kärnvapnens humanitära effekter. ICAN finns idag i fler än 100 länder och har över 400 partnerorganisationer samt uttalat stöd från bland andra Dalai Lama, Desmond Tutu, Yoko Ono, Ban Ki-moon och Martin Sheen.

Under 2011 verkade vi för att ett nätverk i riksdagen bildades. Där finns alla riksdagens partier representerade och vi är de som förser nätverkets ledamöter med information och uppdateringar samt sammankallar till möten med Utrikesdepartement och externa talare. Vi har alltsedan dess sett en ökad aktivitet i riksdagen i kärnvapenfrågan.

År 2012 lanserade vi rapporten "Don't bank on the bomb" där de fyra svenska storbankerna identifieras som investerare i kärnvapenföretag. Efter påtryckningar kunde vi ett år senare se att Swedbank, en av de största investerarna och en av de största bankerna i Sverige, antog en position mot alla investeringar och lån till företag som är inblandade i kärnvapenindustrin. Efter detta har alla storbanker och flera mindre banker och pensionsbolag avyttrat alla sina investeringar i kärnvapenindustrin. Rapporten lanseras årligen och vi uppmärksammar den i Sverige varje år. Vi följer även utvecklingen hos de statliga AP-fonderna där sjunde AP-fonden har en policy mot investeringar i kärnvapen medan AP 1-4 menar att Sverige godkänner moderniseringar i kärnvapenarsenalerna hos de av NPT officiella kärnvapenstaterna (USA, Ryssland, Kina, Storbritannien och Frankrike). Vårt mål är att inga statliga pensionsfonder investerar i kärnvapenindustrin.

Det humanitära initiativet har sin bakgrund i NPT:s översynskonferens 2010, där en viktig formulering förhandlades in i slutdokumentet där staterna uttrycker: "deep concern over the

catastrophic humanitarian consequences that would result from the use of nuclear weapons". Det humanitära initiativet lanserades sedan genom ett anförande under ett NPT-möte 2012 av Schweiz, Österrike, Chile, Costa Rica, Danmark, Heliga stolen, Egypten, Indonesien, Irland, Malaysia, Mexiko, Nya Zeeland, Nigeria, Norge, Filipinerna och Sydafrika. Tre år senare, vid översynskonferensen inom NPT 2015, samlade det humanitära initiativet 159 stater.

Vid slutet av den humanitära konferensen i Wien 2014 lanserade Österrike the "Humanitarian Pledge"/den humanitära utfästelsen (som vid tidpunkten gavs titeln the Austrian Pledge), om att stigmatisera, förbjuda och eliminera kärnvapen på basis av deras humanitära konsekvenser. Inför FN:s generalförsamlings möte i oktober 2016 hade 127 stater anslutit sig till utfästelsen och under generalförsamlingen röstade 123 stater (däribland Sverige) igenom en resolution om att inleda förhandlingar om ett kärnvapenförbud under 2017.

Under 2017 har ett avtal om ett förbud mot kärnvapen förhandlats fram på FN:s högkvarter i New York. Detta är ett historiskt avtal och det största framsteg som skett i kärnvapenfrågan på över 20 år. 122 stater, däribland Sverige, röstade för avtalet och vi fanns på plats under hela förhandlingssessionen (27–31 mars, 15 juni – 7 juli 2017) och bevakade och deltog under förhandlingarna.

Den civilsamhälleliga kampanjen ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) har sedan starten varit drivande i att genom opinionsskapande arbete internationellt och i nationella medlemsorganisationer få fler stater att ansluta sig till humanitära initiativet, till den humanitära utfästelsen samt att rösta för resolutionen. Svenska Läkare mot Kärnvapen har sedan augusti 2012 suttit i den internationella styrgruppen för ICAN och är en aktiv partner och har till stor del fokuserat på detta arbete. Vi har nationellt arbetat för att Sverige skulle ansluta sig till det humanitära initiativet, den humanitära utfästelsen och att de ska delta konstruktivt under förhandlingarna. Efter nobelpriset finns en replika av nobelprismedaljen samt diplommet i föreningens ägor.

Motståndet hos alliansregeringen mot detta initiativ var stort och vi arbetade aktivt med att arbeta upp den dåvarande oppositionens intresse för frågan. När den socialdemokratiska utrikesministern tillträdde var ett av hennes första beslut att ansluta Sverige till det humanitära initiativet och sedermera delta i förbudsförhandlingarna. Vi har haft goda förhoppningar om en mer progressiv nedrustningspolitik och det har till största del infriats även om de försvarspolitiska frågorna om Nato-anslutning har försvårat Sveriges progressivitet och även försvårat möjligheten till en saklig och konstruktiv debatt. Men regeringen deltog under förhandlingarna och röstade ja till förbudet, något som vi tror att vi har bidragit till genom vårt mångåriga påverkansarbete i såväl riksdag som i den allmänna debatten. Nu är frågan under utredning vilken inte kommer att återrapporteras förrän 31 oktober 2018 och vårt mål är att inte låta frågan begravas utan fortsätta debatteras aktivt i Sverige.

KONTROLLFRÅGA: GER BESKRIVNINGEN EN UTOMSTÅENDE PERSON EN TYDLIG OCH RÄTTVISANDE BILD AV VAD NI ÅSTADKOMMIT I FÖRHÅLLANDE TILL ERA MÅL UNDER DEN PERIOD SOM RAPPORTEN AVSER?
